

א' באלול, התשע"ו
04 ספטמבר 2016

מספר: כ-6
סימוכין: 19845116

אל:

יחידות הרישוי
מנהלי המחוזות
מנהלי תחום נהיגה ורכב
אגף מערכות מידע
הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
רישוי צה"ל
משטרת ישראל
ארגון מורי הנהיגה
דובר משרד התחבורה
משרד המשפטים
מבקר משרד התחבורה

לידיעת: שר התחבורה התשתיות הלאומיות והבטיחות בדרכים
המנהל הכללי
הנהלת משרד התחבורה
לשכת היועץ המשפטי

04-09-2016

ל' סיון-תשע"ו

הוראת נוהל 7 / 16

הנדון: אופנועים ללימוד נהיגה – בהתאמה לתקינה האירופית

מבוא

בעקבות השינויים בנושאי אופנועים בישראל, שינויים אשר במקום נפחי מנוע מתייחסים לכ"ס, ובהתאם לדרגות האופנוע ללימוד נהיגה, ובהתאמה לתקינה האירופית.

הערה

למען הסר ספק בכול מקום בו מופיעה המילה "אופנוע" הכוונה לדו גלגלי, משמעו גלגל אחורי מניע וגלגל קדמי אחד.
וכול האופנועים הנמצאים כיום בשימוש בתי הספר לנהיגה, ימשיכו לשמש עד תום תקופת אישור ההפעלה (לאחר 10 שנים מיום הרישום).

מטרות הנהל:

על מנת שתלמידי הרכיבה בישראל יוכלו ללמוד רכיבה באופן נכון בצורה בטוחה, תוך הקפדה על הכללים ועל החוקים, יש לשנות את אופן הלימוד, כך שיותאמו להספקים המותאמים לאיחוד האירופי.

כאשר אנו מעוניינים לעשות שינוי שכזה, יש מחובתנו צורך לבדוק באולמות הייצור את ההיצע החוקי והבטיחותי העומד לרשות מורי הנהיגה, ותוך כדי כך, לבדוק הן את ההספקים התואמים ואת הצרכים הנדרשים.

הוראת נוהל זו, מבטלת כול הוראת נוהל אחרת הקיימת, ואו כול הנחייה שניתנה בנושא זה, ובכלל זה הוראת נוהל 7/2005, בנושא לימוד נהיגה לאופנועים.

במהלך השנים נדרשו התאמות נוספות ובהוראה זו יפורטו דרגות הרישיון עם ההתאמות החדשות.

תחולתה של הוראה זו הינה החל מיום אישורה ופרסומה למנהלי המחוזות והמפקחים המחוזיים.

תחולתה של ההוראה יהיה מיום 1.9.2016, בו תהיה תוקפה של הנחיה במלואה להוראת ביצוע למורי הנהיגה לאופנועים

הבסיס החוקי

בפקודת התעבורה

13. שר התחבורה יקבע בתקנות הוראות המסדירות מתן רישיון נהיגה, חידוש, צורתו, תנאיו ותקופת תוקפו.

מתלמד

21. מי שנוהג רכב מנועי שעה שהוא לומד נהיגה בהתאם לכללים שנקבעו בתקנות ומלווה מורה או מדריך, או שעה שהוא נבחן בחינת נהיגה ומלווה בוחן שנתמנה על ידי רשות הרישוי אינו זקוק לרישיון נהיגה.

70. (א) שר התחבורה רשאי להתקין תקנות בענינים אלה:

(19) הפיקוח על הוראת נהיגה והדרכתה, על מורים מדריכים ובתי ספר לנהיגה ועל הכשרתם, בענין החובה ללמד נהיגה לפי תכנית לימודים שנקבעה, וכן בענין הציוד והכלים שישתמשו בהם.

(20) מתן רישיונות להחזקת בתי ספר לנהיגה ולהוראת נהיגה, תקופת תקפם, תנאיהם, והסמכות לבטלם או להתלותם עקב עבירה על התקנות או על תנאי הרישיון, ומתן פטור מחובה לקבל רישיון להוראת נהיגה.

(21) דרכי הגשתן של בקשות, עריכתן של בדיקות ובחינות לשם מתן או חידוש רישיונות נהיגה, רישיונות להוראה ולהחזקת בתי ספר לנהיגה ורישיונות רכב, וסדרי משרד הרישוי הכרוכים בכך.

תקנות התעבורה

176. רישיון נהיגה דרגה A2 הוא רישיון לנהוג באופנוע שנפח מנועו עד 125 סמ"ק ושהספק מנועו אינו עולה על 11 קילוואט (להלן – KW) (14.916 כוח סוס) ובלבד שהיחס בין ההספק למשקל העצמי לא יעלה על 0.1.
177. רישיון נהיגה דרגה A1 הוא רישיון לנהוג באופנוע שהספק מנועו עד 35 KW (47.46 כוח סוס) ובלבד שהיחס בין ההספק למשקל העצמי לא יעלה על 0.2 ובאופנוע להגשת עזרה ראשונה, אם ניתן מאת רשות הרישוי היתר מיוחד בכפוף לאמור בתקנה 190.
178. רישיון נהיגה דרגה A הוא רישיון לנהוג באופנוע כאמור בתקנות 176 ו-177 ובאופנוע שהספק מנועו עולה על 35 KW (47.46 כוח סוס).
223. (א) לא ידריך אדם ולא יורה נהיגה בבית ספר אלא למי שנתמלאו בו הוראות התקנות 221 עד 222.
- (ב) לא ידריך אדם באופנוע ולא יורה נהיגה באופנוע אלא אם המדריך או המורה וכן המתלמד, הכל לפי הענין, חובשים קסדת מגן מסוג כאמור בחלק ג' בתוספת השניה.
- א.235. (א) הוראת נהיגה מעשית באופנוע תיעשה בשני שלבים.
- (ב) בשלב הראשון ילמד התלמיד שליטה באופנוע כשהלימוד נעשה במגרש שהוכשר לצורך זה או במקום אחר כשאינ בלימוד בו כאמור כדי להפריע או לסכן עוברי דרך ואושר על ידי רשות הרישוי; בסיום שלב זה ייבחן התלמיד בדרך שתורה רשות הרישוי על ידי מורה מוסמך או על-ידי המנהל המקצועי של בית הספר שבו הוא לומד.
- (ג) בשלב השני ילמד התלמיד התמצאות בתנועה בדרך, ובלבד שלא ילמד מורה מוסמך תלמיד בשלב השני אלא אם התלמיד עמד בהצלחה בבחינה כאמור בתקנת משנה (ב).
- (ד) הוראת הנהיגה בשלב השני כאמור בתקנת משנה (ג) יכול שתיעשה כשהמורה מלווה עד שלושה תלמידים כאשר המורה והתלמידים נוהגים כל אחד באופנוע.

תכנית לימודים

235. (א) רשות הרישוי רשאית לקבוע לבית ספר תכנית לימודים.
- (ב) קבעה רשות הרישוי תכנית לימודים כאמור, חייב בעל בית ספר וכל מורה מוסמך להורות נהיגה לפי התכנית, אך מותר להם להוסיף על התכנית.

מבקש רישיון נהיגה לאופנוע ו שלבי לימוד נהיגה וכרטיס תלמיד

1. אופנוע מסוג 2A שהספקו עד 14.69 כ"ס, ובלבד שלא יפחת מ 8 כ"ס.

א. מבקש רישיון דרגה 2A – ניתן להתחיל מגיל 16 שנים, אולם, כאשר גילו של המבקש הינו מתחת לגיל 17 שנים, חייב לצרף לטופס רש"ל 18 אישור הורים, ולהגיע ביחד עם ההורים, או לחילופין, ניתן לצרף הצהרת עו"ד ללא הגעת ההורים.

ב. מבקש רישיון דרגה 2A - למי שכבר יש ותק בנהיגה במשך שלוש שנים לפחות, רשאי לבצע מבחן שליטה שיתבצע במגרש האופנועים, ללא צורך ביציאה מחוץ למגרש, צריך לצרף לטופס רש"ל 18 בדיקות עיניים ללא בדיקות רפואיות וכן, אישור מבודקת המסמכים על פטור מתיאוריה, ואישור לבצע מבחן שליטה.

ג. מבקש רישיון נהיגה לדרגה 2A – (אופנוע עד 14.69 כ"ס) הגשת תלמיד למבחן מותנית בקבלת 15 שעורי נהיגה לפחות, בני 40 דקות כל שיעור, כולל מבדק מסכם שיאושר בחתימת מורה הנהיגה, ובחתימת התלמיד (ראה נספח מס' 1).
מבחן נהיגה על דרגה 2A הינו על אופנוע אוטומטי בלבד, וברישיון הנהיגה לא תהיה הגבלת אוטומטי, משמעו, ניתן לרכב על אופנוע 2A גם הילוכים. החלטה זו נכונה לדרגה (2A) זו בלבד.

2. אופנוע מסוג 1A גיר רגיל שהספקו עד 47.46 כ"ס, ובלבד שלא יפחת מ 23 כ"ס.

3. אופנוע מסוג גיר אוטומטי 1A, שהספקו עד 47.46 כ"ס, ובלבד שלא יפחת מ- 17 כ"ס. (ללא צורך בידיות נהיגה מאחור)

א. מבקש רישיון דרגה 1A – למי שגילו לפחות 18 שנים, יש להוציא טופס רש"ל 18, בדיקות עיניים וכן בדיקות רפואיות, ובמידה ויש ברשותו רישיון נהיגה יש צורך מבודקת המסמכים לפטור אותו מתיאוריה, ובמידה ואין ברשותו רישיון נהיגה, יש לבצע אף מבחן תיאוריה, וכן כשירות רפואית.

ב. (1) מבקש רישיון נהיגה לדרגה 1A – (אופנוע עד 47.46 כ"ס שאינו מחזיק ברשיון קודם)

הגשת תלמיד למבחן מותנית בקבלת 15 שעורי נהיגה לפחות (40 דקות כל שיעור) כאשר 4 שעורי נהיגה מתוכם חייבים בנהיגה בדרכים שאינן עירוניות ובדרכים הרריות ומפותלות, תוך דגש מיוחד למטרות המסומנות בכוכבית.

(2) מבקש רישיון נהיגה לדרגה 1A (אופנוע עד 47.46 כ"ס המחזיק ברשיון מדרגה 2A)

הגשת תלמיד למבחן מותנית בקבלת 8 שעורי נהיגה לפחות

בני 40 דקות כל שעור כאשר 4 שעורים מתוכם חייבים
בנהיגה בדרכים שאינן עירוניות ובדרכים הרריות ומפותלות, תוך
דגש מיוחד למטרות המסומנות בכוכבית וזאת לאחר שהוכיח
המבקש בקיאות ומיומנות בכל המטרות.

2(א') מבקש רשיון נהיגה לדרגה 1A אוטומטי (אופנוע עד 47.46
כ"ס המחזיק ברשיון מדרגה 2A)
הגשת תלמיד למבחן מותנית בקבלת 8 שעורי נהיגה לפחות
בני 40 דקות כל שעור כאשר 4 שעורים מתוכם חייבים
בנהיגה בדרכים שאינן עירוניות ובדרכים הרריות ומפותלות,
תוך דגש מיוחד למטרות המסומנות בכוכבית וזאת לאחר
שהוכיח המבקש בקיאות ומיומנות בכל המטרות. ובתום מבחן
הנהיגה יירשם מוגבל לתיבת הילוכים אוטומטית.

**1. אופנוע מסוג גיר רגיל A שהספקו מעל 47.46 כ"ס, ובלבד שלא יפחת מ-
50 כ"ס. (ללא צורך בידיות נהיגה מאחור)**

א. מבקש רשיון דרגה A- למי שגילו לפחות 21 שנים, ויש לו ותק של שנה
לפחות על דרגה 1A, וכן פטור מתיאוריה, חייב לבצע בדיקות עיניים וכן
בדיקות רפואיות וכשירות רפואית.

ב. מבקש רשיון לדרגה A (אופנוע כבד מעל 47.46 כ"ס)
למחזיק ברשיון נהיגה מדרגה 1A המבקש רשיון לדרגה A מעל 47.46
כ"ס ינתנו 8 שעורי נהיגה חובה לפחות בני 40 דקות כאשר 4 שעורים יוקדשו
לנסיעה בין עירונית ודרכים קשות והרריות ומפותלות, וזאת לאחר שהוכיח
המבקש בקיאות ומיומנות בכל המטרות המסומנות בכוכבית.

ג. מבקש רשיון לדרגה A כאשר ברשותו דרגה 1A אוטומטי, ויש לו ותק של
שנה אחת לפחות, חייב לבצע בדיקות עיניים וכן בדיקות רפואיות וכשירות
רפואית, וגילו לפחות 21 שנים.

כללי לגבי אופנועים

יש להקפיד על ארבעה כללים בעת רכישת האופנוע:

- א. גודלו הפיזי של האופנוע תואם למגדרים השונים.
- ב. רצפת האופנוע, תהיה ללא הפרעה לרוכב, וללא הפרעה בטיחותית, אין צורך
ברצפה שטוחה.
- ג. הפניות הכידון תתבצענה במלוא קשת ההפניה
- ד. שרגלי הלומד יוכלו להגיע לרצפה ולהחזיק את האופנוע בטיחות, כך,
שהרוכב יוכל לעמוד בבטחה עם האופנוע.

הפעולה במשרדי הרישוי ובסניפים:

מבקש רישיון נהיגה ימסור לבודקת המסמכים את :

- א. טופס בקשה לרישיון נהיגה רש"ל 18 ממוחשב, לאחר ביצוע בדיקות עיניים במקום שאושר על ידי אגף הרישוי כמורשה לביצוע בדיקות אלו
- ב. טופס הבקשה לרישיון נהיגה רש"ל 18 יהיה חתום על ידי רופא המשפחה המטפל דרך קבע של שלוש שנים במבקש רישיון הנהיגה

אישור כשרות רפואית:

בודקת המסמכים ירשום בקוביה , על הטופס "כשיר לנהיגה", ויסמן ככשיר במידה ואכן הוא כזה
היה ויש הגבלות רפואיות, יועבר הטופס לרופא אגף הרישוי או למכון לבטיחות בדרכים.

הנחיות לבתי הספר לנהיגה

- א. על מנת לסייע ככול האפשר למורי הנהיגה לאופנוע, יחוייב כול בית ספר, המחזיק ברשותו אופנועים ללימוד נהיגה, להחזיק גם אופנוע אחד בעל ידיות מצמד, ובלם.
1. לאופנוע 2A לא יהיו ידיות מאחור לצורך שליטה ולמידה, ומבחן מעשי.
2. לבי"ס המלמד על אופנוע 1A , מכול צי אופנועי 1A, יהיה לפחות אופנוע אחד בעל ידיות מאחור לצורך שליטה ולמידה, אופנוע גיר רגיל.
3. לאופנוע דרגה A לא יהיו ידיות מאחור לצורך שליטה ולמידה

הנחיות למפקחים המחוזיים על בתי הספר לנהיגה

על מנת לקיים סעיף 2 בחלק זה, (א) הנחיות לבתי הספר, קרי, בכול בית ספר יהיה לפחות זוג ידיות (דושות), יהיה חייב כול מנהל מקצועי של בית הספר, להציג קיומו של אופנוע שכזה, עם ידיות, (דושות), בכול פעם שנמכר אופנוע ונגרע ממצבת האופנועים.

- א. המפקחים על בתי ספר לנהיגה במחוזות יערכו בדיקות פתע לבדוק אם אכן כרטיס התלמיד מולא כחוק הן על ידי מורה הנהיגה, והן על ידי תלמיד הנהיגה, עם פירוט שלבי הוראת הנהיגה, חתומים בטופס הן ע"י התלמיד, והן על ידי המורה
- ב. יש לפעול בצעדים מינהליים נגד כל מורה שאינו פועל כחוק, וכן בצעדים קשים יותר נגד מנהל מקצועי שחתם על הכרטיס מבלי לבחון את התלמיד.
- ג. אין לבצע מבחן אלא כאשר טופס כרטיס התלמיד מצורף וממולא כדין לטופס רש/ל/18 (חדש).

ברכה,
אפי ורזן
מנהל אגף בכיר רישוי